

Po podpisu záverečného protokolu vznesen byl dotaz na maďarskou delegaci, kdy může být započato s jednáním o delimitaci druhého hraničního úseku od řeky Uh až po rumunskou hranici. Maďarská delegace odpověděla vyhýbavě poukazujíc na to, že předseda maďarské komise delimitační pro úsek karpato-ukrajinský, státní tajemník Pataky je zaneprázdněn pracemi v komisi menšinové a že nemohl ještě připravit maďarský protinávrh pro tento úsek. Důvod pro tento odklad se strany maďarské je čistě politický. Maďaři chtějí vyčkat jak se projeví politicky důsledky schůzky Cianovy s Beckem<sup>3</sup> a Gafencuovy s Beckem ve Varšavě<sup>4</sup>, aby podle toho zařídili svůj postup při jednání. Česko-slovenská delegace proto velmi důrazně poukázala na to, že další odklad v jednání delimitačním o úseku karpato-ukrajinském není možný a žádala kategoricky, že protinávrh maďarský musí být předán nejpozději před 16. t. m.<sup>5</sup>, t. j. datem, kdy znovu začínají v Bratislavě jednání komise menšinové a kdy státní tajemník Pataky opět odjede z Budapešti. Maďarská delegace po delším váhání slíbila, že svůj návrh před tímto datem předá a vyhradila si ještě oznámiti datum, kdy bude moci dojít k plenární schůzi delimitační komise.

Závěrečný protokol spolu s mapami a s prováděcí dohodou, sjednanou mezi generálem Viestem a plukovníkem Andorkou, nalézá se v pokladně vyslanectví a bude předán ministerstvu zahraničních věcí v Praze spolu s úsekem karpato-ukrajinským k ústavnímu projednání a k vyhotovení úředního instrumentu o stanovení celé hraničné čáry česko-slovensko-maďarské.

AMZV ČR, PrS, kart. 61, f. 10, bez č. Cyklostyl.

<sup>1</sup> Pozří dok. č. 169.

<sup>2</sup> Pozří dok. č. 174.

<sup>3</sup> Ide o návštěvu vo Varšave 25. 2. 1939.

<sup>4</sup> G. Gafencu 3. 3. 1939 navštívil Poľsko.

<sup>5</sup> V telefonograme zo 7. 3. 1939 P. Fíšu sa uvádza, že česko-slovenská delegácia navrhla tento termín na podnet A. Vološina, ktorý žiadal, aby vzhľadom na vnútropolitické problémy na Karpatskej Ukrajině rokovanie o definitívnej hranici s Maďarskom nezačalo skôr než 14. 3. 1939. – AMZV ČR, PrS, kart. 65, f. 7, č. 36 449.

## 173

8. marec 1939, Budapešť. Telefonogram: 11.30 hod.

Telefonogram generála R. Viesta Sekretariátu pre prípravu rokovania s Maďarskom o záveroch vyplývajúcich z podpísania záverečného protokolu o delimitácii hranice a rozdelenia sporných obcí.

### Telefonogram

Česko-slovensko-maďarská delimitačná komisia, zostavená k prevedeniu rozhodnutia arbitrov zo dňa 2. novembra 1938 v úseku od Dunaja po riekou Uh určila už definitívnu hranicu. Dňa 7. marca podpísala o tomto záverečný protokol.<sup>1</sup> Pri svojich prácach zmiešaná komisia rozdelila hranicu na niekoľko úsekov, z ktorých vo väčšine bolo teraz rozhodnuté. Toto riešenie sa ukázalo byť preto potrebným, aby aspoň na rozhodnutej časti hraníc poľnohospodárske práce mohli byť nerušené započaté.

Pri stanovení definitívnej hranice išlo v zásade o to, aby viedenským rozhodnutím určená čia-

ra bola upresnená. V dôsledku tohoto stanovenia hranice dôjde vzhľadom k terajšej dočasnej demarkačnej čiare k niektorým územným zmenám.

Pod maďarskú zvrchovanosť sa dostávajú tieto obce: Váhovce, Dolný Jatov, Veľký Cetín, Kalaz, Veľké Hyndice, Bory, Maďarovce, Veľké Zlievce, Dolná Pokoradz, Padarovce, Chválová, Rekeňa, Pača, Hačava, Jasov, Poproč, Rudník, Zlatá Idka, Kucany, Bajany.

Pod česko-slovenskú zvrchovanosť prichádzajú obce: Čeklís, Gáň, Brakoň, Starý a Nový Degeš, Žitavská Nová Ves, Sklabiná, Nandráž, Vefaty, Baranč so svojimi chotármi. Ďalej časti chotárov: severné časti chotárov obcí Maďarský Bél a Nemetbél a Senec, Ujhely major z chotára Diosek, kolónia Kopanica a Andelok z chotára Veča, dvor Čierny víšok z chotára Tardosked, Ružový dvor a Pusztá Jatov z chotára Veľký Kýr, kolónia dvor Molnárka z chotára Ožďany, osada Mlýnska dolina z chotára Veľké Zlievce, osada Prieloh z chotára Rárošská Muľaď, majetky občanov z Hoštišoviec z chotára Vyšný Blh, severná časť chotárov obcí Kosihovce a Čebovce. Ďalej bolo rozhodnuté, že v Česko-Slovensku zostanú aj so svojimi chotármi kolónia Miloslavov, Alžbetin dvor, Hideghét, Gessayovo, obec Nemecký Grob a Obeckov<sup>2</sup>.

Delimitačná komisia pri svojich prácach všeobecne sa pridržovala zásady katastrálnych obecných hraníc, takže obce s niektorými výnimkami podržujú svoje chotáre.

Pohraničné a bezpečnostné orgány oboch štátov opustia dňa 14. marca o 12. hodine demarkačnú čiaru a záujmu postavenie zodpovedajúce novej hranici.<sup>3</sup>

V súvislosti s týmto, aby hladké prevedenie obsadenia nebolo rušené, od 0.00 hod. dňa 14. marca do 12.00 hod. dňa 15. marca malý pohraničný styk bude prerušený. Táto uzavierka hraníc sa nevzťahuje na diaľkovú dopravu.

Od rieky Uh ďalej na východ až po rumunskú hranicu zostáva predbežne terajšia demarkačná čiara ako dočasná hranica. O tomto úseku bude delimitačná komisia v najbližších dňoch pokračovať vo svojich jednaniach.

AMZV ČR, PrS, kart. 60, f. 11, bez č. Cyklostyl.

<sup>1</sup> Pozri dok. č. 169.

<sup>2</sup> Pozri dok. č. 162.

<sup>3</sup> Prezídium slovenskej vlády v tejto súvislosti 10. 3. 1939 nariaďuje Krajskému veliteľstvu četníctva: „Nech je učinené bezodkladné opatrenie, aby četníctvo a pohotovostné oddiely dňa 14. marca 1939 podľa pokynov styčných dôstojníkov prevzali bezpečnostnú službu v prevzatých obciach a osadách a tým bolo zabránené akýmkoľvek výčinom a odvetám medzi miestnym obyvateľstvom. Jedná sa menovite o obce: Čeklís, Degeš, Gáň, Brakoň, Nová Ves n/ Žitavou, Obeckov, Sklabiná, Nandráž, Vefaty a Baranč (okres Trebišov).“ – SNA, KÚ, kart. 305, č. 17 908/ prez.

9. – 10. marec 1939, Budapešť.

*Správa právnej delegácie o rokovaní s maďarskou stranou o otázke rozšírenia amnestie a o administratívnych opatreniach v odstúpajúcich obciach.*

*Zpráva o jednání komise právní.*

Dne 9. března 1939 konala se na vyslanectví porada za přítomnosti zástupců slovenské vlády